

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000785

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бобова Людмила Миколаївна

2. Lyudmyla M. Bobova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8382-9997

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 47951 Доктор філософії 011 Освітні, педагогічні науки, Освітньо-наукова

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12697

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.21, 14.01.95

Тема дисертації:

1. Управління адаптацією іноземних громадян та осіб без громадянства до навчання у закладах вищої освіти України
2. Management of the adaptation of foreign citizens and stateless persons to studies at higher education institutions in Ukraine

Реферат:

1. Дисертаційна робота поєднує теоретичний і прикладний аспекти дослідження проблеми управління адаптацією іноземних громадян та осіб без громадянства до навчання у закладах вищої освіти України. У дослідженні обґрунтовано актуальність обраної проблематики, здійснено аналіз наукових джерел та уточнено зміст основних понять. Зокрема, уточнено та подано в авторській інтерпретації поняття «адаптація іноземних громадян та осіб без громадянства до навчання у закладах вищої освіти», «адаптаційний потенціал», «соціокультурна інтеграція», «системний підхід в управлінні адаптацією іноземних громадян та осіб без громадянства до навчання у закладах вищої освіти України». Встановлено, що нормативно-правова база є системоутворювальним чинником управління процесом адаптації іноземних громадян та осіб без

громадянства до навчання у закладах вищої освіти України. Виокремлено основні групи нормативних документів, що регламентують цей процес, а саме: основоположні законодавчі акти України; нормативно-правові документи Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України щодо організації освітнього процесу; внутрішні нормативні документи закладів вищої освіти. З урахуванням теоретичних положень і нормативно-правового підґрунтя проаналізовано особливості адаптаційних процесів та управління ними. Визначено, що адаптація іноземних громадян та осіб без громадянства до навчання у закладах вищої освіти України є комплексним процесом поступового включення особистості в освітнє середовище, що передбачає подолання психологічних, комунікативних, міжкультурних та академічних бар'єрів. Метою цього процесу є успішне включення здобувачів освіти в освітній процес із подальшою соціальною інтеграцією в освітньому та соціокультурному середовищі. Управління адаптацією у цьому контексті розглядається як цілеспрямований вплив на фактори та умови, що визначають перебіг і результативність адаптаційного процесу. На основі аналізу наукових джерел у роботі теоретично обґрунтовано сутність управління адаптацією іноземних громадян та осіб без громадянства до навчання у закладах вищої освіти України та виокремлено прикладний аспект цього явища. Визначено, що управління адаптацією є системною цілеспрямованою взаємодією суб'єкта та об'єкта управління, унаслідок якої створюються умови для повноцінного включення здобувачів освіти в освітнє середовище шляхом їх соціальної та культурної адаптації. Прикладний аспект полягає у забезпеченні комплексної підтримки іноземних громадян та осіб без громадянства у процесі навчання, зокрема у вирішенні правових, мовних, психологічних і побутових питань, що виникають під час їх перебування та навчання.

2. This dissertation combines theoretical and applied aspects of managing the adaptation of foreign citizens and stateless persons to studies at higher education institutions in Ukraine. The study substantiates the relevance of the chosen problem, analyzes scientific literature, and clarifies key concepts. In particular, the dissertation provides the author's interpretation of the concepts of "adaptation of foreign citizens and stateless persons to studies at higher education institutions," "adaptation potential," "sociocultural integration," and "systemic approach to managing the adaptation of foreign citizens and stateless persons to studies at higher education institutions in Ukraine." It was established that the legal and regulatory framework is a system-forming factor in managing the adaptation process of foreign citizens and stateless persons to studies at higher education institutions in Ukraine. The main groups of normative documents regulating this process were identified: fundamental legislative acts of Ukraine; regulatory documents of the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine regarding the organization of the educational process; and internal regulations of higher education institutions. Based on theoretical principles and the regulatory framework, the features of adaptation processes and their management were analyzed. Adaptation of foreign citizens and stateless persons to studies at higher education institutions in Ukraine is a complex process of gradual integration into the educational environment, involving the overcoming of psychological, communicative, intercultural, and academic barriers. The goal of this process is the successful inclusion of students in the educational process, with subsequent social integration into the educational and sociocultural environment. In this context, adaptation management is understood as a purposeful influence on the factors and conditions that determine the course and effectiveness of the adaptation process. The study theoretically substantiates the essence of managing the adaptation of foreign citizens and stateless persons to studies at higher education institutions in Ukraine and identifies its applied aspect. Adaptation management is a systematic, purposeful interaction between the management subject and object, creating conditions for full integration of students into the educational environment through their social and cultural adaptation. The applied aspect involves providing comprehensive support to foreign citizens and stateless persons during their studies, including addressing legal, linguistic, psychological, and everyday challenges. To ensure the effectiveness of the adaptation process, a model of adaptation management was developed, along with a procedure for its implementation. Structural elements of the model for managing the adaptation of foreign citizens and stateless persons to studies at higher education institutions in Ukraine were defined. The model is a comprehensive organizational and managerial system encompassing decision-making processes regarding the content, support, and procedures of adaptation. It

includes interconnected mechanisms aimed at ensuring effective academic, sociocultural, and psychological adaptation of foreign students in both the educational environment and social space. The system-forming basis of the model considers contemporary challenges, including the expansion of international educational interaction, intercultural communication, and legal and regulatory requirements. The model's leading component is the goal-oriented block, which includes the aim, decomposition into tasks, expected results, and achievement indicators. The model consists of the following blocks: normative-theoretical, content-functional, technological, and productive-reflexive. The normative-theoretical block reflects the legal foundation of the model and is based on Ukrainian legislation on the education of foreign citizens and stateless persons, as well as relevant international agreements. The content-functional block outlines the main directions, forms, and methods of managerial activity aimed at supporting foreign students. The technological block ensures the implementation of management decisions for adaptation to the higher education environment. The productive-reflexive block evaluates the effectiveness of the model and managerial actions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Оліфіра Л., Бобова Л. Особливості соціокультурної адаптації іноземних студентів. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка. 2020. № 10(19). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-10\(19\)-19](https://doi.org/10.33296/2707-0255-10(19)-19)
- Бобова Л. М. Особливості адаптації іноземних громадян та осіб без громадянства у навчальних закладах великої Британії та США. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Т. 1. Вип. 66. С. 192-198. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-1-30>
- Бобова Л. Характеристика моделі управління адаптацією іноземних громадян та осіб без громадянства до навчання у закладах вищої освіти України. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка. 2024. № 19(37). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-19\(37\)-18](https://doi.org/10.33296/2707-0255-19(37)-18)
- Бобова Л. Організація експертного оцінювання дієвості моделі управління адаптацією іноземних громадян та осіб без громадянства до навчання у закладах вищої освіти України. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка. 2025. № 20(39). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-20\(39\)-16](https://doi.org/10.33296/2707-0255-20(39)-16)

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U104637

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Махиня Тетяна Анатоліївна

2. Tetiana A. Makhynia

Кваліфікація: к. пед. н., професор, 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4065-0465

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кричківська Оксана Василівна

2. Oksana V. Krychkivska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3007-0248

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Братко Марія Василівна

2. Mariia V. Bratko

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04, 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7162-2841

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рожнова Тетяна Євгенівна
2. Tetiana Y. Rozhnova

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3608-8943

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Ганна Юріївна
2. Hanna Y. Kravchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2156-3203

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сорочан Тамара Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сорочан Тамара Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Зернова Наталія Володимирівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна